

(1222A66)

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.A. SEMESTER -4 EXAMINATION 2017

Monday, 3rd April 2=00 PM to 5=00 PM

PA04CGUJ05 (New Course) અવાર્ષીન ગુજરાતી ગદનો વિકાસ

Total Marks : 70

પ્રશ્ન: ૧: નીચેના બહુવિકલ્પી પ્રક્ષોના જવાબ તમારી ઉત્તરવહીમાં લખો. આ દરેક બહુવિકલ્પી પ્રક્ષ એક ગુજરાંગ ધરાવે છે. ૧૦

(૧) અ અને બ જોડો.

અ

બ

ક. એર તો ગીધાં છે જાણી જાણી	૧ ચિંતનાત્મક ગદ
દ. હિમાવયનો પ્રવાસ	૨ સંવાદાત્મક ગદ
ગ. જ્યા અને જ્યાન્તા	૩ વર્ણનાત્મક ગદ
ઘ. સમૂહી કાન્તિ	૪ કથનાત્મક ગદ

(૨) નીચેના વિધાન ખરાં છે કે ખોટાં એ જણાવો.

વિધાન : અ : એકાંકીનું ગદ સંવાદાત્મક હોય છે.

વિધાન : બ : દુંકી વાર્તામાં કથનાત્મક ગદનો વિનિયોગ સંવિશેષ થબો હોય છે.

ક. બન્ને વિધાન ખરાં છે. ખ. બન્ને વિધાન ખોટાં છે. ગ. વિધાન અ ખરું, બ ખોટું, ઘ. વિધાન બ ખરું, અ ખોટું.

(૩) નેળિયું નવલકથામાં ગુજરાતી ભાષાની કઈ બોલી પ્રયોગયેલી છે?

ક. ચરોતર, ખ. ગોહિલવાડી, ગ. પટણી, ઘ. જીરતી

(૪) નેળિયું નવલકથામાં નાયક અંત સમયે કોને મળે છે?

ક. તોરલને, ખ. ચંપાને, ગ. જીવણમાર્ફને, ઘ. શિવાભાપાને

(૫) નેળિયું નવલકથા ----- માં ધારાવાહીને પ્રથમ પ્રકાશિત થઈ હતી.

ક. નાથગુજરાત સમય, ખ. ફૂલશાખ, ગ. સમકાલીન, ઘ. મુંબઈ સમાચાર

(૬) નેળિયું નવલકથાનું મુખ્ય સંવેદન કયું છે?

ક. મહિલા સંસ્કૃતિકરણ, ખ. ડાયસ્પોરા, ગ. દલિત, ઘ. વૈરાણ્ય

(૭) જંજા પવલકથાની નાયિકા કેટલા મહિના સુધી રોજનીશી લખે છે?

ક. ૬, ખ. ૩, ગ. ૧, ઘ. ૨

(૮) કામા પરણીને ક્યા નગરમાં રહે છે?

ક. અમદાવાદ, ખ. વડોદરા, ગ. દિલ્હી, ઘ. ડાકોર

(૯) ગૃધ્યિની રોજનીશીનો આરંભ કયારથી થાય છે?

ક. ૨૮, જાન્યુઆરી, ખ. ૨૫ ફેબ્રુઆરી, ગ. ૨૩ માર્ચ, ઘ. ૧૪ જૂન

(૧૦) પૃથ્વીને ગુજરાતીના ચહેરામાં કોનો અહેસાસ થાય છે?

ક. કામુક સ્ત્રી, ખ. કરુણામથી સ્ત્રી, ગ. કોઠાસૂર્જવાળી સ્ત્રી, ઘ. પોતાની માતા

પ્રશ્ન : ૨ : ગદ્ય અને પદ વચ્ચેનો બેદ સ્પષ્ટ કરી ગદ્યના વિવિધ પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો.

૧૫

અથવા

પ્રશ્ન : ૨ : સર્જનાત્મક ગદ્ય અને વ્યવહારના ગદ્ય વચ્ચેનો બેદ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ૩ : નેણિયું નવલકથામાં દલિત અને સંખરી લોકો વચ્ચેનો સંદર્ભ આવેખાયેલો છે. આ વિધાનની સમીક્ષા કરો. ૧૫

અથવા

પ્રશ્ન : ૩ : નેણિયું નવલકથાની સમગ્રલક્ષી ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૪ : જંજા નવલકથાના મુખ્ય સંવેદનની ચર્ચા કરો. આ સંવેદનનું આવેખન નવલકથામાં કઈ રીતે થયું છે? ઓમાં સર્જકને કેવી સફળતા મળી છે એની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૫

અથવા

પ્રશ્ન : ૪ : જંજા નવલકથાની પાત્રસૂચિની વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૫ : અ : ગમે તે એક અંગે ટૂંકનોંધ લખો :

૧૫

(૧) નેણિયું નવલકથાનો અંત

(૨) નેણિયું નવલકથાના નારી પાત્રો

પ્રશ્ન : ૫ : અ : ગમે તે એક અંગે ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) જંજા નવલકથાનો આરંભ અને અંત

(૨) જંજા નવલકથાનું ગદ્ય

—X—

-2-

[72-P-A40]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.A. SEMESTER -4 EXAMINATION

2017

Thursday, 6th April 2=00 PM to 5=00 PM Max. Marks : 70

PA04CGUJ06 (New Course) ગુજરાતી વિવેચન વિચાર

પ્રશ્ન : ૧ : નીચેના બહુવિકલ્પી પ્રશ્નોના જવાબ તમારી ઉત્તરવહીમાં લખો. આ દરેક બહુવિકલ્પી પ્રશ્ન એક ગુણાંક ધરાવે છે. ૧૦

(૧) આ અને બે જોડો.

અ	બે
૧ આનંદશંકર	ક જોસ્ટસાવાળું અને તર્ફથી રોલું એવું જે કુદરતનું આગેલું વર્ણન તે કાબ્ય.
૨ નવલરામ	ખ કુલિતા આત્માની કલા છે.
૩ નરસિંહરાવ	ગ વિવેચક એ કવિનો જોડિયો ભાઈ જ છે.
૪ નરંદ	ઘ માયા અથવા કુદરતના સ્વરૂપનું ખરેખરું ચિત્ર તે કવિતા.

(૨) આ અને બે જોડો

અ	બે
૧ હંડલહરી	ક નર્મદ
૨ સ્વાનુભવરસિક-સર્વાનુભવરસિક	ખ બળવન્તરાય ઢાકો
૩ ટીકા	ગ રમણભાઈ
૪ વિચાર/અર્થ	ઘ નવલરામ

(૩) અસંગત વિગતજીય અલગ તારથો.

- ક ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળા, દુરિવદ્ધભ ભાયાળી
 ખ નરસિંહરાવ, ગોવદ્ધનરામ
 ગ રમણનારાયણ પાઠક, ઉમાશંકર જોશી
 ઘ નરમદાશંકર, નંદશંકર

(૪) અસંગત વિગતજીય અલગ તારથો.

- ક બ. ક. ઢાકોર, કવિતાશિક્ષાક
 ખ નરસિંહરાવ, કવિતાવિચાર
 ગ જ્યાનત કોકારી, વિવેચનનું વિવેચન
 ઘ ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળા, કાન્ત તારી રાહુલી

(૫) અસંગત વિગતજીય અલગ તારથો.

- ક ઊર્મિ કવિતાનો આત્મા છે. રમણભાઈ નિલંદ
 ખ કવિતા આત્માની કલા છે. આનંદવર્ધન ધૂપ
 ગ વિચારપ્રધાન કવિતા તે ઉત્તમ છે. બળવન્તરાય ઢાકોર
 ઘ ભાયાંતર કરનારે ક્રારે પડું પોતાના તરફથી વધારો ઘટાડો કરવો ના જોઈએ. નવલરામ

(૬) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જુણાવો.

- વિધાન : અ : સુરેશ જોશીનું માનવું છે કે સાહિત્ય કૃતિને કેવળ શબ્દસૂચિ તરીકે જ તપાસવી જોઈએ.
 વિધાન : બ : નવી ઢાળની આત્મલક્ષી ઊર્મિકવિતાનો આરંભ દલપત્રરામે કર્યો હતો.

ક. બને વિધાન ખરાં છે. ખ. બને વિધાન ખોટાં છે. ગ. વિધાન અ ખરાં, ખ ખોટાં, ઘ. વિધાન અ ખરાં, અ જોઈએ.

(૭) રા. વિ. પાઠક ક્રાંતા સામયિકના તંત્રી હતા?

- ક. ભુજિદ્રગ્રાસ, ખ. સંસ્કૃતિ, ગ. પ્રસ્થાન, ઘ. દક્ષિણા

(૮)

(P.T.O.)

(૮) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં એ જણાવો.

વિધાન અ : રામનારાયણ પાઠકની સાહિત્ય વિવેચનાનો હાર્ડક્રિપ શર્જદ છે રહેસ્ય.

વિધાન : બ : સુરેશ જોશીના મટે સાહિત્ય કે કલામાં આપણે ભાવ નહીં પરતુ ભાવના આકારને પામીએ છીએ.

ક. બન્ને વિધાન ખરાં છે. ખ. બન્ને વિધાન ખોટાં છે. ગ. વિધાન અ ખરાં, બ ખોટાં, દ. વિધાન બ ખરાં, એ ખોટાં.

(૯) અવશીન કવિતા ગ્રંથના રચયિતાનું નામ આપો.

ક. ઉમાશંકર જોશી, ખ. રામનારાયણ પાઠક, ગ. નિલુલનદાસ લુહર, દ. જયન્ત પાઠક

(૧૦) એ અને બ જોડો.

અ બ

ક પોગેશ જોશી ૧ પરબ

ખ રમણ સોની ૨ પ્રત્યક્ષ

ગ મધુસૂહન પારેણ ૩ બુદ્ધપ્રકાશ

દ સિતાંશુ પશ્ચાંદ્ર ૪ શાખા ત્રૈમાસિક

પ્રશ્ન : ૨ : નીચે દર્શાવી કોઈ પણ બે વિભાવનાઓ અંગે ટૂંકનોંધ લખો :

૧૫

ક. મોટીકી, ખ. પ્રતીક, ગ. કલા, દ. વસ્તુ

પ્રશ્ન : ૩ ઓગાડીસમી સદીના ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનની ચર્ચા કોઈ પણ બે પ્રતિનિધિક્રિપ વિવેચકોના વિશેષ સંદર્ભ સાથે કરો. ૧૫

અથવા

પ્રશ્ન : ૩ : બન્ને વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો.

ક. નવલરામનું ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન

ખ. બળદાન્તરાય ઠકોરનું સાહિત્ય વિવેચન

પ્રશ્ન : ૪ : ગાંધી પુગની સાહિત્ય વિવેચન પ્રવૃત્તિની સમીક્ષા કરો. ૧૫

અથવા

પ્રશ્ન : ૪ : બન્ને વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો :

ક. રામનારાયણ પાઠકનું સૈદ્ધાંતિક વિવેચન

ખ. ઉમાશંકર જોશીનું સાહિત્ય વિવેચન.

પ્રશ્ન : ૫ : ગુજરાતી સાહિત્યના આધુનિક અને અનુઆધુનિક કાળના વિવેચન પ્રવૃત્તિનો સમગ્રલક્ષી ઘ્યાલ આપો. ૧૫

અથવા

પ્રશ્ન : ૫ : ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન કોને સુરેશ જોશીના પ્રદાનની સમીક્ષા કરો.

— X —

(૨)

SEAT No.

Sardar Patel University

pages: 4

[67 PA 36]

M.A. Examination /semester: 4

Saturday, Date: 08-04-2017, Time: 2.00 to 5.00 p.m.

Subject code PA04CGUJ07

Shaili Vigyan & Gujarati Grammar

Total marks: 70

प्रश्न : १ वस्तुलक्षी प्रश्नोना उत्तर आપો. (गुण: १०)

१) 'संयमयुक्त शैली वर्णननी संज्ञवनी છે' —આ વિધાન કયા ચિંતકનું છે?

અ) સોકેટિસ બ) ડિવન્ટલિયન ક) લોજાઈનસ ડ) થિયોક્સ્ટ

૨) યાદી A અને B ને યોગ્ય રીતે જોડી સાચા ઉત્તર જગ્યાવો.

A

B

a દ્રિગુસમાસ

1 આજનમ

b અવ્યયીભાવી સમાસ

2 કનટોપી

c મધ્યમપદલોપી સમાસ

3 મૃગનયન

d ઉપમિત સમાસ

4 પંચમહાભૂત

અ) a-4 ,b-3 ,c-2 ,d-1

બ) a-3 ,b-1 ,c-2,d-4

ક) a-3,b-4,c-1,d-2

દ) a-4,b-1,c-2,d-3

૩) નીચેનામાંથી અવિકારી વિશેષજી જગ્યાવો.

અ) સરસ બ) માર્ગસ ક) ગરાડી દ) ઘરું

(1)

(PTO)

૪) નીચેના વિધાનોની યથાર્થતા ચકાસો.

વિધાન-A 'મધુરતા' ભાવવાચક સંજ્ઞા છે. વિધાન-B 'માધુર્ય' અપ્ત્યવાચક સંજ્ઞા છે.

અ) બન્ને વિધાન સાચાં છે. બ) બન્ને વિધાન ખોટાં છે.

ક) વિધાન A સાચું, B ખોટું છે. ડ) વિધાન A ખોટું, B સાચું છે

૫) નીચેના વાક્યમાં પ્રયોજાયેલ ફર્દાંતનો પ્રકાર જગ્ણાવો.

'રિવાજ પ્રમાણે પહેરવું પડે છે.'

અ) સામાન્યફર્દાં બ) અવિષ્યફર્દાં ક) વર્તમાનફર્દાં ડ) ભૂતફર્દાં

૬) નીચેના વિધાનોની યથાર્થતા ચકાસો.

વિધાન : A તમે જશો પણ સમયસર પણોચશો નની (‘પણ’ - સંયોજક)

વિધાન : B ‘તમે પણ સમયસર પણોચો’. (પણ - નામયોગી)

અ) બન્ને વિધાન સાચાં છે.

બ) બન્ને વિધાન ખોટાં છે.

ક) વિધાન A સાચું છે, B ખોટું છે.

ડ) વિધાન A ખોટું છે, B સાચું છે.

૭) ‘સ્ટાઇલ’ માટે ‘stylus’ શબ્દ કઈ ભાષામાં પ્રયોજાતો હતો તે જગ્ણાવો?

અ) જર્મની બ) ઇટાલિયન ક) લેટિન ડ) ગ્રીક

૮) ‘નારીવાદી શૈલીવિજ્ઞાન’(feminist Stylistics) સંજ્ઞા કયારથી પ્રયોજાતી થઈ ?

અ) ઇ.સ. ૧૯૯૮ બ) ઇ.સ. ૧૯૮૮ ક) ઇ.સ. ૧૯૯૫ ડ) ઇ.સ. ૨૦૦૫

૯) નીચેનામાંથી કયા શબ્દમાં ફર્ત પ્રત્યય પ્રયોજાયો છે?

અ) નાયક બ) મહાનતા ક) દાદરો ડ) નાગરિક

૧૦) નીચેનામાંથી કયું જૂથ વિસંગત છે તે જણાવો.

- a મેથ્યુઆર્નોફ, ગ્રાન્ડશૈલી
- b એરિસ્ટોટલ, પ્રથમ શરેદ-દ્વિતીય શરેદ
- c સ્વરૂપવાદ, શીરગાઉન્ડગ
- d રંગદર્શિતાવાદ, કવિ વ્યક્તિત્વ

પ્રશ્ન : ૨ 'અનુગ' અને 'નામયોગી' વચ્ચેનો તશ્શવત સમજાવી ગુજરાતી ભાષામાં પથોજાતા

અનુગોના પ્રકારો અને તેનાં કાર્યોનો પરિચય કરાવો. (ગુરુ: ૧૫)

અથવા

ટૂકનોંધ લખો. ઓઈપ્પણ બે

અ) વિશેષજ્ઞનાં ઝપાણ્યાન બા ગુજરાતીના રવાનુકારી અને દ્વિરૂપશરેદી

ક) ગુજરાતી કિયાવિશેષજ્ઞ ઢ) ગુજરાતીનાં ફંડંત

પ્રશ્ન: ૩ અ) વાક્યમાં આકાંક્ષા યોગ્યતા સંનિધિ એટલે શું તે જણાવી ગુજરાતી ભાષાની

વિવિધ વાક્યરચના અને વાક્યપ્રયોગોનો વિગતે પરિચય કરાવો. (ગુરુ: ૧૦)

અથવા

અ) પદક્રમ, પદસંવાદ અને વાક્યરૂપાન્તરણ વિશે વિગતે જણાવો.

બ) માર્ગયા પ્રમાર્ગી ઉત્તર આપો. (ગુરુ: ૫)

૧) વિભાવરીથી મકાનમાં જવાયું. (કર્તૃભિ બનાવો)

૨) સાગરે ટેનિસ મેચની તારીખ ચકાસી જોઈ. (પ્રેરક બનાવો)

૩) હું ઉભો થયો. (ભાવેપ્રયોગ રચો)

૪) તારું પહેલા વરસાદ સમુ આવવું. ('આવવું' શરેદનો વ્યાકરણીય મોભો દર્શાવો)

૫) ઘરમાં રહું ને તોચે ભીજાવું સોસરવી એવો વરસાદ કયાંથી લાવવો. (આ વાક્ય સંયુક્ત છે કે સંકુલ)

(૩)

(૧૮૮)

પ્રશ્ન : ૪ 'શૈલી વૈચક્તિક વિશિષ્ટતાનો સમૂહ બેય છે.' આ વિધાનની સમીક્ષા

કરી, સાહિત્યકશૈલીની વિશિષ્ટતા જગ્યાવો. (ગુજરાત : ૧૫)

અથવા

અ) પદ્ધતિશૈલી અને ગદ્ધશૈલી

બ) મૌજિકશૈલી અને લિખિતશૈલી

પ્રશ્ન : ૫ 'પ્રાચીન અને અવ્યાચીન પાશ્ચાત્ય શૈલીવિચારણામાં રહેલો ભેદ દર્શાવો.

શૈલીવિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓનો પરિચય કરાવો.

(ગુજરાત : ૧૫)

અથવા

દૂકનોંધ લખો. (બન્ને)

૧) કુંતકનો વક્ત્રકિતવિચાર અને વામનનો રીતિવાદ

૨) સ્વરૂપવાદી શૈલીવિચાર અને પ્રથોજનવાદી શૈલીવિચાર

—X—

(૬)

SEAT No.

SARDAR PATEL UNIVERSITY

total No. of page 02

[102/A-51]

M.A. SEMESTER-4 Examination -2017

PAPER CODE: PA04EGUJ03 (સાહિત્યનું સમાજશાસ્ક) new

DATE: 11/04/2017, Tuesday TIME: 02:00 P.M. to 05:00 P.M. P.M MARKS: 70

પ્રશ્ન-૧ નીચેના વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧૦

૦૧) સાહિત્યક્ષેત્રે કોઈના શબ્દો, વિચારોને એના મૂળઓત બતાવ્યા વિના પોતાના નામે મૂકવા કે ઉપયોગ કરવા સામે કયો ગુનો લાગુ પડે છે?

અ. અનુવાદનો બ. સેન્સરશીપનો ક. સાહિત્યિકચોરીનો દ. કાનૂની

૦૨) સાહિત્યમાં સમાજશાસ્કીય વિવેચનનો આરંભ કયારે થયો?

અ. ઈ.સ. ૧૯૦૦ બ. ઈ.સ. ૧૯૦૧ ક. ઈ.સ. ૧૯૧૯ દ. ઈ.સ. ૧૯૨૦

૦૩) નીચેનાં વિધાનનોની યથાર્થતા ચકાસો

વિધાન-અ : સત્યતા એટલે માનવીએ કરેલો ભૌતિક સુખ-સગવરોનો વિકાસ.

વિધાન-બ : સંસ્કૃતિ એટલે માનવીને મળેલ ઈશ્વરદાત સમૃદ્ધિ અને શક્તિ.

અ. બંને વિધાન સાચાં બ. બંને વિધાન ખોટાં

ક. વિધાન અ સાચું અને બ ખોટું દ. વિધાન બ સાચું અને અ ખોટું

૦૪) સંસ્કૃતિ શબ્દનો અર્થ આપવાનો પ્રયત્ન સૌધી પ્રથમ કોણો કર્યો?

અ. યુરિ લોતન બ. ઈ. બી. ટાયલર ક. જ્યોત્સ મરડોક દ. મેલિનોવર્સ્કી

૦૫) નીચેનામાંથી કઈ ફૂતિ પ્રતિબંધિત કરવામાં આવી નથી?

અ. લેડ ચેટલિસ લવર બ. હિન્દ સ્કરાજ ક. સેતાનિક વર્સિસ દ. સિંધુડો

૦૬) વિશ્વમાં સમૂહ માધ્યમોનો પ્રારંભ કયારથી થયેલો ગણ્યાય છે?

અ. ઈ.સ. ૧૪૦૩ બ. ઈ.સ. ૧૫૧૩ ક. ઈ.સ. ૧૮૨૩ દ. ઈ.સ. ૧૮૧૩

૦૭) નીચેનામાંથી કઈ ફૂતિ બિનદિલિત સજ્કની છે?

અ. ભળભાંખણું બ. બૂંઘ્યો વાગ્યો ક. ફૂવો દ. પ્રાપ્તિ

૦૮) 'મજૂસ' વાતીમાં મુખ્ય કંચું સરેદન વ્યક્ત થયું છે?

અ. નારી બ. ગ્રામ ક. નારી દ. દલિત

૦૯) નીચેનાં વિધાનો તપાસો

વિધાન-અ : નારીવાદી સાહિત્ય એટલે નારીએ દ્વારા લખાયેલ પુરુષ કેન્દ્રિતાનો વિરોધ.

વિધાન-બ : નારીવાદી સાહિત્ય એટલે સમાનતા, સ્વતંત્રતાના હકો માટેની લડતનું સાહિત્ય.

અ. બંને વિધાન સાચાં બ. બંને વિધાન ખોટાં

ક. વિધાન અ સાચું અને બ ખોટું દ. વિધાન બ સાચું અને અ ખોટું

(પાછળ...)

૧૦) 'અંધારી ગલીમાં સહેદ ટપકા' કૃતિનાં લેખિકા કોણ છે?		
અ. ધીરુબહેન પટેલ	બ. કુંદનિકા કાપડિયા	
ક. હિમાંશી શેલત	ડ. સરોજ પાઠક	
પ્રશ્ન-૨ સાહિત્યના સમાજશાસ્ક્રની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી તેના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.		૧૫
અથવા		
બંને ટૂંક નોંધ લખો	૧. સત્યતા અને સંસ્કૃતિ	
	૨. મૂલ્યો અને સમાજ	
પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિષે ટૂંક નોંધ લખો		૧૫
૧. નવલકથા અને સમાજ		
૨. નાટક અને સમાજ		
૩. સાહિત્ય અને સેન્સરશીપ		
૪. સાહિત્યકારની પ્રતિબદ્ધતા અને સ્વાયત્તતા		
પ્રશ્ન-૪ સાહિત્યનું સમાજશાસ્ક એટલે શું? વિચાર પરિવર્તન અને સમાજ પરિવર્તનમાં સાહિત્યની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો		૧૫
અથવા		
લોકશિક્ષણ એટલે શું? લોકશિક્ષણ માધ્યમોની સ્પષ્ટતા કરો લોકશિક્ષણના માધ્યમ તરીકે સાહિત્યની ભૂમિકા સમજાવો		
પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિષે ટૂંક નોંધ લખો		૧૫
૧. ગુજરાતી સાહિત્યના નારીવાદી વલશો		
૨. દાખિત સાહિત્ય		
૩. તમને ગમતી કોઈ પણ એક કૃતિનું સમાજશાસ્કીય મૂલ્યાંકન કરો		
૪. સાહિત્યના સમાજશાસ્કીય અભિગમની ચર્ચા કરો		

Best of luck... ☺ ☺

SEAT No. _____

Sardar Patel University

No of Printed Pages : 02

[105/A-57] M.A. examination 4th semester

Thursday, date-13/04/2017, time: 2-00p.m.to 5-00p.m.

Paper code: PA04EGUJ04 Sub: Gujarati

Sub. Title: Art of Film Appreciation ફિલ્મ અનુમાવનકાળ

(કુલ ગુરુણ : 90)

પ્રશ્ન : ૧ વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (ગુરુણ : ૧૦)

૧) 'પથેર પાંચાલી'ના ફિલ્મનિર્માણમાં કેટલો સમય લેવામાં આવ્યો હતો?

અ) બે વર્ષ ૬) ત્રણ વર્ષ ક) પાંચ વર્ષ ઽ) દોઢ વર્ષ

૨) 'પથેર પાંચાલી' ફિલ્મના એડિટર કોણા?

અ) સત્યજીત રે ૬) સુભદ્રા મિતરા ક) હૃલાલ દત્તા ઽ) રવિ શંકર

૩) 'અપુ દ્રાયોલોજી'ની પ્રસ્તુતિનો સાચો સમય જણાવો.

અ) ૧૯૫૫-૫૬-૫૮ ૬) ૧૯૫૫-૫૮-૫૯ ક) ૧૯૫૫-૫૭-૫૯ ઽ) ૧૯૫૫-૫૭-૫૮

૪) દિનકર જાની દિગદર્શિત 'સંતુ રંગીલી' નાટકમાં સંતુનું પાત્ર કીણે ભજ્યું હતું?

અ) સરલા યેવલેકર ૬) ઉર્મિલા ભણ ક) સુજાતા મહેતા ઽ) સરિતા જીષી

૫) 'સંતુ રંગીલી' નાટકના આધારે કઈ ભાષામાં ફિલ્મ બની નથી?

અ) ગુજરાતી ૬) મરાಠી ક) વરાડી ઽ) બંગાળી

૬) નીચેનાં વિધાનોની યથાર્થતા તપાસો.

વિધાન: ૧ 'પથેર પાંચાલી' ને 'the best feature film award' ભારતમાં મળ્યો.

વિધાન: ૨ 'પથેર પાંચાલી' ને 'the best human document award' વિદેશમાં

મળ્યો.

અ) બન્ને વિધાન સાચાં છે ૬) બન્ને વિધાન ખોટાં છે.

ક) વિધાન: ૧ સાચું અને ૨ ખોટું છે. ઽ) વિધાન: ૧ ખોટું અને ૨ સાચું છે.

૭) 'સિલ્વર સ્કિન' આટો?

અ) પડદી ૬) ફિલ્મ ક) કેમરો ઽ) સેલ્ફ્યુલોઇડ

૮) બી કિભન્ન સમય સ્થળને જોડનારા 'કટ'ને શું કહેવાય?

આ) વાઈપ બા) જ્યુ કટ ક) ડિસોલ્વ ડ) છંસ્ટ

૯) નીચેનામાંથી ક્યા અવાજનો સમાવેશ ફિલ્મમાં 'નીન લિટરલ' કહેવામાં આવે છે?

આ) પાત્રના સંવાદ બ) ગીત ક) પાત્રનું લાખ્ય ડ) બેકગ્રાઉન્ડ મ્યુઝિક

૧૦) ફિલ્મમાં ડિભન્ગની પ્રક્રિયા ક્યા તબક્કામાં કરવામાં આવે છે?

આ) પિ-પોડક્ષણ બ) વિતરણ ક) એડિટિંગ ડ) કાર્સિંગ

પ્રશ્ન:૨ ફિલ્મસર્જન પ્રક્રિયામાં કેમેરાની ગતિ, કોશ અને અંતરનું મહત્વ વિગતે જણાવો.

(શુણ :૧૫)

અથવા

ટૂક નોંધ લખો. (બન્ને)

આ) ફિલ્મસર્જનમાં સંપાદન(editing)નું મહત્વ બ) ફિલ્મસર્જનમાં પિ-પોડક્ષણ

પ્રશ્ન: ૩ ગુજરાતી સાહિત્ય પરથી બનેલી ફિલ્મોનાં નામ જણાવો, સાહિત્ય કળાથી ફિલ્મકળા કેવી રીતે

જુદી પદ્દ છે તે જણાવો.

અથવા

(શુણ :૧૫)

'અનુભાવન' એટલે શું? તે જણાવો ફિલ્મઅનુભાવનકળાનો પરિચય કરાવો.

પ્રશ્ન :૪ 'સંતુ રંગીલી' ફિલ્મની સિદ્ધિ-મર્યાદા જણાવો,

અથવા

(શુણ :૧૫)

ટૂક નોંધ લખો (બન્ને)

આ) 'સંતુ રંગીલી'નાટક અને ફિલ્મના સંવાદો બ) 'સંતુ રંગીલી' ફિલ્મમાં ચરિત્રિકણ

પ્રશ્ન :૫ 'પથેર પાંચાલી' ફિલ્મમાં વાસ્તવનું કળામય દ્ર્યાન્તરણ કેવું થયેલું છે તેની ચર્ચી કરો.

અથવા

(શુણ :૧૫)

ટૂક નોંધ લખો. (બન્ને)

આ) 'પથેર પાંચાલી'નવલકથા અને ફિલ્મ

બ) 'પથેર પાંચાલી' ફિલ્મના પરિવેશસર્જનમાં ગીત-સંગીતની મહત્તમ

—X—

[77/A-43]

SARDAR PATEL UNIVERSITY total No. of page 02

M.A. SEMESTER-4 Examination -2017

SEAT No. _____ PAPER CODE: PA04SGUJ03 (લેખન કૌશલ અને પૂર્ણ રીડિંગ)

DATE: 17 /04/2017, Monday

TIME: 02:00 to 5:00 P.M.

MARKS: 70

પ્રશ્ન-૧ નીચેના વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો, દેખનો એક ગુણ છે.

10

01) નીચેનાં વિધાનનો તપાસો:

વિધાન-અ 'તિ' પ્રત્યાંત ભાવવાચક નામોની અંત્ય 'ઈ' હસ્ત હોય છે.

વિધાન-બ 'સ્થિતિ' આ સારી જોડણી છે.

અ. બંને વિધાન સાચાં

બ. બંને વિધાન ખોટાં

ક. વિધાન અ સાચું, વિધાન બ ખોટું

દ. વિધાન બ સાચું, વિધાન અ ખોટું

02) તત્ત્વમાં 'ઈન' પ્રત્યામાં 'ઈ' કેવી હોય છે.

અ. દીર્ઘ

બ. હસ્ત

ક. શુદ્ધ

દ. જોડાકાર

03) નીચેનામાંથી શ્રેષ્ઠતા દર્શક પ્રત્યા ક્યો છે?

અ. ઈ

બ. ઈજ

ક. ઈજ

દ. ઈન

04) નીચેનામાંથી સારી જોડણી જગ્જાવો

અ. શ્રીઝંડ

બ. શિઝંડ

ક. સિઝંડ

દ. ઝિઝંડ

05) ભાષામાં તત્ત્વમાં તથા તદભવ બંને રૂપો પ્રચ્ચિત હોય તો શું કરતું?

અ. તત્ત્વમાં સ્વીકારવા

બ. તદભવ સ્વીકારવા

ક. વ્યાજનાંત તત્ત્વમાં સ્વીકારવા

દ. બંને રૂપો સ્વીકારવા

બ. નીચે આપેલી પૂર્ણ વાચનમાં વપરાતી નિશાનીઓની સમજૂતી આપો.

01) C

02) D

03) I

04) O

05) =

પ્રશ્ન-2 'ફણજનો વૈભવ' વિષય પર લખિત નિબંધ લખો.

૧૫

અથવા

પ્રશ્ન-2 તમે કરેલા કોઈ શૈક્ષણિક પ્રવાસનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો.

પ્રશ્ન-3 તમે લાઇલ કોઈ સર્જકની મુલાકાત અંગે ૫૦૦ શબ્દોમાં સંવાદ લેખન કરો

૧૫

અથવા

પ્રશ્ન-3 સારી મિત્રતા કંથાધટક (motif)ને ધ્યાનમાં રાખી વાર્તા લેખન કરી, વાર્તાને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

પ્રશ્ન-૪ નીચે આપેલાં શુદ્ધ પરિચ્છેદને ધ્યાનમાં રાખીને, પૂર્ણ વાચન માટે વપરાતી સંજ્ઞાઓનો ઉપયોગ કરી, અશુદ્ધ પરિચ્છેદની લેખન શુદ્ધ ઉત્તરવંધીમાં જ કરો.

૧૫

(શુદ્ધ પરિચ્છેદ)

મારું બાળપણ જે ગામમાં વીત્યું તેનું નામ હું તમને નહીં કહું. મૌઘો ખજાનો કોઈને ખબર ન પડે તેમ દાવીને સંતારી રાખવો પડે. એ ગામના સીમાડા અદ્ભુત અને ભયાનક રસથી બંધાયલા હતા એટલો જ હું એનો લૈગોલિક પરિચય આપીશ. નામ તો જરદ સ્થાવિરોની શોધ છે, મને લાગે છે કે બાકરણની શરૂઆત પણ કિયાપદથી થઈ હો, એ કિયાના કરનારને કિયા કર્યા બદલનું અભિમાન ઉપજ્યું હો, ત્યાર પછી જ કર્તા, કર્તાનું નામ, વિશેષજ્ઞ વગેરેનો પ્રપંચ વિસ્તર્યો હો. નામની દાબડીમાં પદાર્થને મૂકીને બંધ કરી દેવાનું બાળકને રૂચનું કે પરવરતનું નથી. નામની જડ નિશ્ચિંતતા એના સ્વૈરવિહારને સીમિત કરી દે છે, ને શિશ્ય તો સ્વભાવથી જ કવિ હોય છે. પ્રસ્તુત-અપ્રસ્તુત વચ્ચેના રમણીય ગોટાળમાંથી એ સદા અલંકારો રચ્યાં જ કરે છે. બાળપણની રમતનું સૌથી મોટ રમકડું તે ઉત્પેક્ષા : 'હું જાણે રાજા હોઈ, ને તું જાણે રાણી હોય.' આમ 'જાણે કે'ની ચાવીથી નવાં નવાં જગત ખુલતાં જાય. પછી આપણે મોટા થઈએ, ડાખાડમરા થઈએ ત્યારે અર્થાન્તરન્યાસનાં પાટલાં બાંધતાં થઈ જઈએ.

(અશુદ્ધ પરિચ્છેદ)

અમારું બાળપણ જે મગમાં વીત્યું તેનું નામ હું તત્ત્વને નહીંકહું. મૌઘો ખજાનો કોઈને ખબર ન પડે તેમ દાવીને સંતારી રાખવો પડે. એ ગામ ના સીમાડા અદ્ભુત અને ભયાનક રસથી બંધાયલા હતા એટલો જ હું એનો લૈગોલિક પરિચય આપીશ. નામ તો જરદસ્થાવિરોની શોધ છે, મને લાગે છે કે બાકરણની શરૂઆત કિયાપદથી થઈ થઈ હો, એ કિયાના કરનારને કિયા કર્યા બદલનું અભિમાન ઉપજ્યું હો, ત્યાર પછી જ કર્તા, કર્તાનું નામ, વિશેષજ્ઞ વગેરેનો પ્રપંચ વિસ્તર્યો હો. નામની દાબડીમાં પદાર્થને મૂકીને બંધ કરી દેવાનું બાળકને રૂચનું કે પરવરતનું નથી. નામની જડ નિશ્ચિંતતા એના સ્વૈરવિહારને સીમિત કરી દે છે, ને શિશ્ય તો સ્વભાવથી જ કવિ હોય છે. પ્રસ્તુત-અપ્રસ્તુત વચ્ચેના રમણીય "ગોટાળમાંથી એ સદા અલંકારો રચ્યાં જ કરે છે. બાળપણની રમતનું સૌથી મોટ રમકડું તે ઉત્પેક્ષા : 'હું જાણે રાજા હોઈ, ને તું જાણે રાણી હોય.' આમ 'ની ચાવીથી નવાં નવાં બગત ખુલતાં જાય. પછી આપણે મોટા થઈએ ડાખાડમરા થઈએ ત્યારે અર્થાન્તરન્યાસનાં પાટલાં બાંધતાં થઈ શકે.

પ્રશ્ન-૫ પૂર્ણ વાચન માટે વપરાતી સંજ્ઞાઓનો ઉપયોગ કરી નીચેના કાવ્યનું પૂર્ણ રીડિંગ કરો.

૧૫

પર્વતને કામે પ થયર ફરિયાને નામે પાણી,
'ઇશ્વર્ણ' આપણે તો ઇશ્વરને નામે વાણી.

આ સુ ઉપર આ કોના નાભની થઈ નિશ્ચાની ?

ઇશ્વરને હાથ-પગ છે એ વાત આજે જાડી.

આ ચાસની રમતમાં હારી ગયો છું તો પણ,
મારારા ઘરે પંધારો એ ગંજ પાની રાણી.

ક્યારેક કાંચ સામે ક્યારેક સાચ સામે,
પાકી જવાનું કાયમ તલવાર તાણી-તાણી.

થાડીજવાનું કાયમ તળવાર તાણી-તાણી,
'ઇશ્વર્ણ' આપણાં આપણે તો ઇશ્વરને નામે વાણી.